

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ**

Αριθμός 4200	Τρίτη, 25 Νοεμβρίου 2014	10755
--------------	--------------------------	-------

Ο περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμος του 2014, εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 21(III) του 2014

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμος του 2014.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«Νόμος» σημαίνει τον περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμος του 2014·

«Σύμβαση» σημαίνει τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση, η οποία έγινε στο Λανζαρότε της Ισπανίας στις 25 Οκτωβρίου του 2007 και η οποία υπογράφηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία δυνάμει της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 66.171 και ημερομηνία 24 Οκτωβρίου 2007.

Κύρωση της
Σύμβασης.
Πίνακας,
Μέρος Ι,
Μέρος ΙΙ.

3. Με τον παρόντα Νόμο κυρώνεται η Σύμβαση, το κείμενο της οποίας εκτίθεται στην αγγλική γλώσσα στο Μέρος Ι του Πίνακα και σε ελληνική μετάφραση στο Μέρος ΙΙ του Πίνακα:

Νοείται ότι, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ του αγγλικού κειμένου του Μέρους Ι και του ελληνικού κειμένου του Μέρους ΙΙ του Πίνακα, υπερισχύει το κείμενο που εκτίθεται στο Μέρος Ι του Πίνακα.

Κανονισμοί.

4. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με τους οποίους ρυθμίζεται οποιοδήποτε θέμα χρήζει τέτοιας ρύθμισης για καλύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Σύμβασης.

10756

ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 3)

ΜΕΡΟΣ Ι

Council of Europe Convention
on the Protection of Children
against Sexual Exploitation
and Sexual Abuse

Lanzarote, 25.X.2007

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 "A world fit for children" and the three-year programme "Building a Europe for and with children", adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

- 1 The purposes of this Convention are to:
  - a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
  - b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
  - c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- a “child” shall mean any person under the age of 18 years;
- b “sexual exploitation and sexual abuse of children” shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
- c “victim” shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

Chapter II – Preventive measures**Article 4 – Principles**

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 - Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 8 – Measures for the general public

- 1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

- 1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.
- 3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.
- 4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration

- 1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:
  - a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
  - b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.
- 3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

- 1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.
- 2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.
- 3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:
  - the possibility of removing the alleged perpetrator;
  - the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.
- 4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

- 1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.
- 2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.

- 3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.
- 4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.
- 3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

- 1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.
- 2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
  - a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;

- b engaging in sexual activities with a child where:
- use is made of coercion, force or threats; or
  - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
  - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.
- 2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.
- 3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
- a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
  - b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
  - c having recourse to child prostitution.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:
- a producing child pornography;
  - b offering or making available child pornography;
  - c distributing or transmitting child pornography;
  - d procuring child pornography for oneself or for another person;
  - e possessing child pornography;

- f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.
- 2 For the purpose of the present article, the term “child pornography” shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child’s sexual organs for primarily sexual purposes.
  - 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:
    - consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
    - involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.
  - 4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:
  - a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
  - b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
  - c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.
- 2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.
- 3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:
  - a in its territory; or
  - b on board a ship flying the flag of that Party; or
  - c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
  - d by one of its nationals; or
  - e by a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.
- 3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.

- 4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b, of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.
- 5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.
- 6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.
- 7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.
- 8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.
- 9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention, committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:
  - a power of representation of the legal person;
  - b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
  - c an authority to exercise control within the legal person.
- 2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

- 3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.
- 4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:
  - a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
  - b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
  - c placing under judicial supervision;
  - d judicial winding-up order.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:
  - a provide for the seizure and confiscation of:
    - goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
    - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
  - b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of *bona fide* third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.
- 4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.

- 5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.
- 2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.
- 3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.

- 4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
- 5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law:
  - to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations;
  - to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by:
  - a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases;
  - b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively;
  - c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;
  - d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;
  - e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification;
  - f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;

- g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.
- 2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.
  - 3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.
  - 4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.
  - 5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
  - 6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

- 1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.

- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:
  - a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;
  - b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;
  - c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;
  - d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;
  - e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;
  - f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.
- 3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

- 1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:
  - a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;
  - b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

- 1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.
- 3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

- 1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:
  - a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
  - b protecting and providing assistance to victims;
  - c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.
- 2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.
- 3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.

- 4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.
- 3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

- 1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.
- 2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.
- 3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.
- 4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

- 1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.
- 2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.
- 3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:
  - a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

- b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.
- 4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.
  - 5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

- 1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.
- 2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.
- 3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

- 1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.
- 2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.
- 3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.
- 4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.
- 2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;
- d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;
- e any reservation made under Article 48;
- f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;
- g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Σύμβαση του Συμβουλίου της
Ευρώπης
για την Προστασία των Παιδιών
ενάντια στη Σεξουαλική
Εκμετάλλευση
και τη Σεξουαλική Κακοποίηση

Lanzarote, 25.X.2007

Προοίμιο

Τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και οι άλλοι υπογράφοντες το παρόν, Θεωρώντας ότι ο στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτύχει μεγαλύτερη ενότητα ανάμεσα στα μέλη του,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε τέτοια μέτρα προστασίας όπως απαιτούνται από τη θέση του ως ανήλικο, εκ μέρους της οικογένειάς του/της, της κοινωνίας και του Κράτους,

Παρατηρώντας ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, ιδιαίτερα η παιδική πορνογραφία και η πορνεία και όλες οι μορφές σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, περιλαμβανομένων και πράξεων που διαπράττονται στο εξωτερικό, είναι καταστροφικές για την υγεία των παιδιών και την ψυχο-κοινωνική τους ανάπτυξη,

Παρατηρώντας ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση και η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών έχουν αυξηθεί σε ανησυχητικά ποσοστά τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αυξημένη χρήση τόσο από παιδιά όσο και από δράστες των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (ICT) και ότι η πρόληψη και η καταπολέμηση αυτής της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών απαιτούν διεθνή συνεργασία,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευημερία και το μέγιστο όφελος των παιδιών αποτελούν θεμελιώδεις αξίες που αποδέχονται όλα τα κράτη μέλη και πρέπει να προωθούνται χωρίς διακρίσεις,

Ενθυμούμενοι το Σχέδιο Δράσης που υιοθετήθηκε στην 3^η Συνάντηση Κορυφής των Αρχηγών των Κρατών και Κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Βαρσοβία, 16-17 Μαΐου 2005) που ζητούσε την εκπόνηση μέτρων για να σταματήσει η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών,

Ενθυμούμενοι ιδιαίτερα τη Σύσταση Αριθ. R(91)11 της Επιτροπής Υπουργών αναφορικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την πορνογραφία και την πορνεία και παράνομη διακίνηση παιδιών και νέων ενηλίκων, τη Σύσταση Rec(2001)16 για την προστασία των παιδιών ενάντια στη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη Σύμβαση για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών ETS Αριθ. 185), ειδικά το Άρθρο 9 αυτής, καθώς και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (Σειρά Συνθηκών Συμβουλίου της Ευρώπης CETS Αριθ. 197),

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (1950, Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών ETS Αριθ. 5), τον αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (1996, Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών ETS Αριθ. 163) και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (1996, Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών ETS Αριθ. 160),

Λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ειδικά το Άρθρο 34 αυτής, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για την πώληση

παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Δίωξη της Εμπορίας Προσώπων, ιδίως Γυναικών και Παιδιών, που συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, καθώς και τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αναφορικά με την Απαγόρευση και την Άμεση Δράση για την Εξάλειψη των Χείριστων Μορφών Παιδικής Εργασίας,

Λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας (2004/68/ΔΕΥ), την Απόφαση Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες (2001/220/ΔΕΥ) και την Απόφαση Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (2002/629/ΔΕΥ),

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη άλλα σχετικά διεθνή κείμενα και προγράμματα στον τομέα αυτό, και συγκεκριμένα τη Διακήρυξη της Στοκχόλμης και του Προγράμματος Δράσης, που υιοθετήθηκαν στο 1^ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών για Εμπορικούς Λόγους (27-31 Αυγούστου 1996), την Παγκόσμια Δέσμευση της Γιοκοχάμα που υιοθετήθηκε στο 2^ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών για Εμπορικούς Λόγους (17-20 Δεκεμβρίου 2001), τη Δέσμευση της Βουδαπέστης και το Πρόγραμμα Δράσης, που υιοθετήθηκε στην προπαρασκευαστική Διάσκεψη για το 2^ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών για Εμπορικούς Λόγους (20-21 Νοεμβρίου 2001), το Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών S-27/2 “Ένας κόσμος κατάλληλος για τα παιδιά” και το τριετές πρόγραμμα “Δημιουργία μιας Ευρώπης για τα παιδιά και μαζί με τα παιδιά”, που υιοθετήθηκε μετά την 3^η Συνάντηση Κορυφής και ξεκίνησε από τη Διάσκεψη του Μονακό (4-5 Απριλίου 2006),

Αποφασισμένοι να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στον κοινό στόχο της προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση, όποιος κι αν είναι ο δράστης, και της παροχής βοήθειας στα θύματα,

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να δημιουργηθεί ένα ενιαίο διεθνές κείμενο που να επικεντρώνεται στις προληπτικές, προστατευτικές και ποινικές πτυχές του αγώνα ενάντια σε όλες τις μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και τη δημιουργία ενός συγκεκριμένου μηχανισμού παρακολούθησης,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Κεφάλαιο I – Σκοποί, αρχή της μη-διάκρισης και ορισμοί

Άρθρο 1 – Σκοποί

- 1 Οι σκοποί της παρούσας Σύμβασης είναι:
  - α η πρόληψη και η καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών,

- β η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών που είναι θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης,
  - γ η προώθηση της εθνικής και διεθνούς συνεργασίας ενάντια στη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση παιδιών.
- 2 Για να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεών της από τα Μέρη, η παρούσα Σύμβαση δημιουργεί έναν ειδικό μηχανισμό παρακολούθησης.

Άρθρο 2 – Αρχή της μη διάκρισης

Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης από τα Μέρη, συγκεκριμένα η χρήση μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων, θα διασφαλίζεται χωρίς καμία διάκριση λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικής ή άλλης άποψης, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, σχέσης με εθνική μειονότητα, παρουσίας, γέννησης, σεξουαλικού προσανατολισμού, κατάστασης υγείας, αναπηρίας, ή άλλης κατάστασης.

Άρθρο 3 – Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

- α ως «παιδί» θα νοείται οποιοδήποτε άτομο κάτω από την ηλικία των 18 ετών,
- β στη «σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών» θα περιλαμβάνεται η συμπεριφορά που αναφέρεται στα Άρθρα 18 έως 23 της παρούσας Σύμβασης,
- γ ως «θύμα» θα νοείται οποιοδήποτε παιδί υπόκειται σε σεξουαλική εκμετάλλευση ή σεξουαλική κακοποίηση.

Κεφάλαιο II – Προληπτικά μέτρα

Άρθρο 4 – Αρχές

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να αποτρέψει όλες τις μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για να προστατεύσει τα παιδιά.

Άρθρο 5 – Πρόσληψη, εκπαίδευση και αύξηση της ευαισθητοποίησης ατόμων που εργάζονται σε επαφή με τα παιδιά

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ενθαρρύνει την ενημέρωση για την προστασία και τα δικαιώματα των παιδιών ανάμεσα σε άτομα που έχουν τακτικές επαφές με παιδιά στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικής προστασίας, της δικαιοσύνης και της επιβολής του νόμου και σε χώρους που σχετίζονται με τον αθλητισμό, τον πολιτισμό και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα άτομα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 διαθέτουν επαρκή γνώση της

σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, των μέσων εντοπισμού τους και της δυνατότητας που αναφέρεται στο Άρθρο 12, παράγραφος 1.

- 3 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σε συμμόρφωση με την εσωτερική του νομοθεσία, για να διασφαλίσει ότι οι προϋποθέσεις προσχώρησης στα επαγγέλματα εκείνα που η άσκησή τους συνεπάγεται τακτικές επαφές με παιδιά διασφαλίζουν ότι οι υποψήφιοι για τα επαγγέλματα αυτά δεν έχουν καταδικαστεί για πράξεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης παιδιών.

Άρθρο 6 – Εκπαίδευση για παιδιά

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα παιδιά, κατά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ενημερώνονται για τους κινδύνους της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης, καθώς και για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προστατευθούν, προσαρμοσμένα στην εξελικτική δυνατότητά τους. Οι πληροφορίες αυτές, που παρέχονται σε συνεργασία με τους γονείς, όπου χρειάζεται, θα δίνονται στα πλαίσια ενός γενικότερου περιεχομένου ενημέρωσης για τη σεξουαλικότητα και θα δίδεται ιδιαίτερη προσοχή σε καταστάσεις κινδύνου, ειδικά όπου περιλαμβάνεται η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Άρθρο 7 – Προγράμματα ή μέτρα προληπτικής παρέμβασης

Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι τα άτομα που φοβάται πως μπορεί να διαπράξουν οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση θα μπορούν να έχουν πρόσβαση, όπου ενδείκνυται, σε αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης που έχουν σχεδιαστεί για να αξιολογούν και να προλαμβάνουν τον κίνδυνο διάπραξης αδικημάτων.

Άρθρο 8 – Μέτρα για το ευρύ κοινό

- 1 Κάθε Μέρος θα προωθήσει ή θα διενεργήσει εκστρατείες αύξησης της ευαισθητοποίησης που θα απευθύνονται στο ευρύ κοινό παρέχοντας πληροφορίες για το φαινόμενο της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και για τα προληπτικά μέτρα που μπορεί να ληφθούν.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να αποτρέψει ή να απαγορεύσει τη διάδοση υλικού που προβάλλει τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 9 – Συμμετοχή των παιδιών, του ιδιωτικού τομέα, των ΜΜΕ και της κοινωνίας των πολιτών

- 1 Κάθε Μέρος θα ενθαρρύνει τη συμμετοχή των παιδιών, σύμφωνα με την εξελικτική δυνατότητά τους, στην ανάπτυξη και την εφαρμογή κρατικών πολιτικών, προγραμμάτων ή άλλων πρωτοβουλιών που αφορούν τον αγώνα ενάντια στη σεξουαλική εκμετάλλευση και την σεξουαλική κακοποίηση παιδιών.

- 2 Κάθε Μέρος θα ενθαρρύνει τον ιδιωτικό τομέα και ιδιαίτερα τους τομείς πληροφορικής και επικοινωνιών, τουρισμού και ταξιδιών και τον τραπεζικό και χρηματοοικονομικό τομέα, καθώς και την κοινωνία των πολιτών, να συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών για την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της κακοποίησης παιδιών και να εφαρμόσουν εσωτερικούς κανόνες μέσω της αυτορύθμισης και της συρρύθμισης.
- 3 Κάθε Μέρος θα ενθαρρύνει τα μέσα ενημέρωσης να παρέχουν κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με όλες τις πτυχές της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της κακοποίησης παιδιών, με τον δέοντα σεβασμό για την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης και την ελευθερία του τύπου.
- 4 Κάθε Μέρος θα ενθαρρύνει τη χρηματοδότηση, περιλαμβανομένων και όπου ενδείκνυται, της δημιουργίας ταμείων, έργων και προγραμμάτων που διεξάγονται από την κοινωνία των πολιτών με στόχο την πρόληψη και την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση.

Κεφάλαιο III – Ειδικευμένες αρχές και συντονιστικοί φορείς

Άρθρο 10 – Εθνικά μέτρα συντονισμού και συνεργασίας

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει το συντονισμό σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο ανάμεσα στους διάφορους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προστασία, την πρόληψη και τον αγώνα ενάντια στη σεξουαλική εκμετάλλευση και σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, ιδιαίτερα τον τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών και των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να δημιουργήσει ή να προσδιορίσει:
  - α ανεξάρτητα αρμόδια εθνικά ή τοπικά ιδρύματα για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, διασφαλίζοντας ότι τους παρέχονται συγκεκριμένοι πόροι και αρμοδιότητες,
  - β μηχανισμούς για συλλογή δεδομένων ή κεντρικά σημεία, σε εθνικά ή τοπικά επίπεδα και σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, για το σκοπό της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του φαινομένου της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, με τον δέοντα σεβασμό για τις απαιτήσεις προστασίας των προσωπικών δεδομένων.
- 3 Κάθε Μέρος θα ενθαρρύνει τη συνεργασία ανάμεσα στις αρμόδιες κρατικές αρχές, την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα, ώστε να αποτρέψει καλύτερα και να καταπολεμήσει τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών.

Κεφάλαιο IV – Προστατευτικά μέτρα και βοήθεια προς τα θύματα

Άρθρο 11 – Αρχές

- 1 Κάθε Μέρος θα καθιερώσει αποτελεσματικά κοινωνικά προγράμματα και θα δημιουργήσει διεπιστημονικές δομές για να παρέχει την απαραίτητη υποστήριξη στα

θύματα, τους στενούς συγγενείς τους και οποιοδήποτε άτομο είναι υπεύθυνο για τη φροντίδα τους.

- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι όταν η ηλικία του θύματος είναι αμφίβολη και υπάρχουν λόγοι να θεωρείται ότι το θύμα είναι παιδί, τα μέτρα προστασίας και βοήθειας που παρέχονται για τα παιδιά θα παρέχονται σε αυτόν ή αυτή, εν αναμονή της επιβεβαίωσης της ηλικίας του/της.

Άρθρο 12 – Αναφορά υποψίας σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή σεξουαλικής κακοποίησης

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι κανόνες εμπιστευτικότητας που επιβάλλονται από την εσωτερική νομοθεσία σε ορισμένους επαγγελματίες που καλούνται να εργαστούν σε επαφή με παιδιά δεν αποτελούν εμπόδιο για την πιθανότητα, οι επαγγελματίες αυτοί, να απευθυνθούν σε υπηρεσίες υπεύθυνες για την προστασία του παιδιού σε οποιαδήποτε περίπτωση έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι ένα παιδί είναι θύμα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ενθαρρύνει οποιοδήποτε άτομο γνωρίζει σχετικά ή υποπτεύεται, καλή τη πίστει, σεξουαλική εκμετάλλευση ή κακοποίηση παιδιών να αναφέρει τα γεγονότα αυτά στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 13 – Γραμμές υποστήριξης

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τη δημιουργία υπηρεσιών πληροφόρησης, όπως τηλεφωνικές ή διαδικτυακές γραμμές υποστήριξης, για την παροχή συμβουλών σε όσους απευθύνονται σε αυτές, ακόμη και εμπιστευτικά ή με τη δέουσα προσοχή για την τήρηση της ανωνυμίας τους.

Άρθρο 14 – Βοήθεια προς τα θύματα

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να παρέχει βοήθεια στα θύματα, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, για τη σωματική και ψυχοκοινωνική τους ανάκαμψη. Τα μέτρα που θα λαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, θα λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις, τις ανάγκες και τις ανησυχίες του παιδιού.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει μέτρα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από την εσωτερική του νομοθεσία, για τη συνεργασία με μη κυβερνητικούς οργανισμούς, άλλους σχετικούς οργανισμούς ή άλλα στοιχεία της κοινωνίας των πολιτών που εμπλέκονται στην παροχή βοήθειας στα θύματα.
- 3 Όταν οι γονείς ή τα άτομα που φροντίζουν το παιδί εμπλέκονται στη σεξουαλική εκμετάλλευση ή τη σεξουαλική κακοποίησή του/της, οι διαδικασίες επέμβασης που θα ακολουθούνται κατ' εφαρμογή του Άρθρου 11, παράγραφος 1, θα περιλαμβάνουν:
  - τη δυνατότητα απομάκρυνσης του φερόμενου ως δράστη,

- τη δυνατότητα απομάκρυνσης του θύματος από το οικογενειακό του/της περιβάλλον. Οι συνθήκες και η διάρκεια μιας τέτοιας απομάκρυνσης θα καθορίζονται σύμφωνα με το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.
- 4 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα άτομα που είναι κοντά στο θύμα μπορούν να ωφεληθούν, όπου ενδείκνυται, από θεραπευτική βοήθεια, κυρίως έκτακτη ψυχολογική φροντίδα.

Κεφάλαιο V – Προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης

Άρθρο 15 – Γενικές αρχές

- 1 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ή θα προωθήσει σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης για τα άτομα που αναφέρονται στο Άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2 με σκοπό την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων επαναλαμβανόμενων αδικημάτων σεξουαλικής φύσης ενάντια σε παιδιά. Η πρόσβαση σε αυτά τα προγράμματα ή μέτρα θα είναι δυνατή οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, εντός και εκτός φυλακών, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από την εσωτερική νομοθεσία.
- 2 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ή θα προωθήσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, την ανάπτυξη συνεταιρισμών ή άλλων μορφών συνεργασίας ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα τις υπηρεσίες υγείας και τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις δικαστικές αρχές και άλλους φορείς υπεύθυνους για την παρακολούθηση των ατόμων που αναφέρονται στο Άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2.
- 3 Κάθε Μέρος θα παρέχει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, μια αξιολόγηση της επικινδυνότητας και των πιθανών κινδύνων επανάληψης των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, από τα άτομα που αναφέρονται στο Άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, με στόχο τον προσδιορισμό κατάλληλων προγραμμάτων ή μέτρων.
- 4 Κάθε Μέρος θα παρέχει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, μια αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των μέτρων που εφαρμόστηκαν.

Άρθρο 16 – Αποδέκτες των προγραμμάτων και των μέτρων παρέμβασης

- 1 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, ότι τα άτομα που υπόκεινται σε ποινικές διαδικασίες για οποιαδήποτε από τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προγράμματα ή τα μέτρα που αναφέρονται στο Άρθρο 15, παράγραφος 1, υπό τη βάση προϋποθέσεων που δεν είναι ούτε επιζήμιες ούτε αντίθετες με τα δικαιώματα υπεράσπισης και τις απαιτήσεις μιας δίκαιης και αμερόληπτης δίκης και ιδιαίτερα με τον δέοντα σεβασμό στους κανόνες που διέπουν την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας.
- 2 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, ότι τα άτομα που καταδικάζονται για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προγράμματα ή τα μέτρα που αναφέρονται στο Άρθρο 15, παράγραφος 1.

- 3 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, ότι τα προγράμματα ή τα μέτρα παρέμβασης αναπτύσσονται ή προσαρμόζονται ώστε να ανταποκρίνονται στις αναπτυξιακές ανάγκες παιδιών που διέπραξαν σεξουαλικά αδικήματα, περιλαμβανομένων και εκείνων που δεν έχουν φθάσει την ηλικία ποινικής ευθύνης, με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων σεξουαλικής συμπεριφοράς τους.

Άρθρο 17 – Ενημέρωση και συγκατάθεση

- 1 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, ότι τα άτομα που αναφέρονται στο Άρθρο 16 στα οποία έχουν προταθεί προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης είναι πλήρως ενημερωμένα για τους λόγους για τους οποίους προτάθηκαν και δίνουν τη συγκατάθεσή τους για το πρόγραμμα ή τα μέτρα έχοντας πλήρη επίγνωση των γεγονότων.
- 2 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, ότι τα άτομα στα οποία έχουν προταθεί προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης ενδέχεται να τα αρνηθούν και, στην περίπτωση ατόμων που έχουν καταδικαστεί, ότι έχουν ενημερωθεί για τις πιθανές συνέπειες που μπορεί να έχει μια τέτοια άρνηση.

Κεφάλαιο VI – Ουσιαστικό ποινικό δίκαιο

Άρθρο 18 – Σεξουαλική κακοποίηση

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες σκόπιμες συμπεριφορές ποινικοποιούνται:
- α συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες με ένα παιδί το οποίο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, δεν έχει φθάσει στη νόμιμη ηλικία για σεξουαλικές δραστηριότητες,
  - β συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες με ένα παιδί όπου:
    - γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλών, ή
    - γίνεται κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης εμπιστοσύνης, εξουσίας ή επιρροής επί του παιδιού, ακόμη και εντός της οικογένειας, ή
    - γίνεται κατάχρηση μιας ιδιαίτερα ευάλωτης κατάστασης του παιδιού, κυρίως λόγω διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας ή κατάστασης εξάρτησης.
- 2 Για το σκοπό της παραγράφου 1 παραπάνω, κάθε Μέρος θα αποφασίσει την ηλικία κάτω από την οποία απαγορεύεται η συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες με ένα παιδί.
- 3 Οι διατάξεις της παραγράφου 1.α δεν έχουν ως σκοπό τη ρύθμιση συναινετικών σεξουαλικών πράξεων μεταξύ ανηλίκων.

Άρθρο 19 – Αδικήματα που αφορούν την παιδική πορνεία

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες σκόπιμες συμπεριφορές ποινικοποιούνται:
  - α η στρατολόγηση παιδιού στην πορνεία ή ο εξαναγκασμός παιδιού να συμμετέχει στην πορνεία,
  - β ο εξαναγκασμός παιδιού στην πορνεία ή η αποκόμιση κέρδους από τη συμμετοχή ή εκμετάλλευση παιδιού με οποιοδήποτε άλλο τρόπο για το σκοπό αυτό,
  - γ η προσφυγή στην παιδική πορνεία.
- 2 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «παιδική πορνεία» θα σημαίνει τη χρησιμοποίηση παιδιού για σεξουαλικές πράξεις με την προσφορά ή υπόσχεση χρημάτων ή άλλου είδους αμοιβής ή ανταλλάγματος ως πληρωμή ή υπόσχεση πληρωμής, ανεξάρτητα από το εάν αυτή η πληρωμή, υπόσχεση πληρωμής ή αντάλλαγμα δίνονται στο παιδί ή σε τρίτο πρόσωπο.

Άρθρο 20 – Αδικήματα που αφορούν την παιδική πορνογραφία

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες σκόπιμες συμπεριφορές, όταν επιδεικνύονται, χωρίς να υπάρχει δικαίωμα, ποινικοποιούνται:
  - α η παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας,
  - β η προσφορά ή η διάθεση υλικού παιδικής πορνογραφίας,
  - γ η διανομή ή η μετάδοση υλικού παιδικής πορνογραφίας,
  - δ η παροχή υλικού παιδικής πορνογραφίας για ίδια χρήση ή για άλλο άτομο,
  - ε η κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας,
  - στ η εν γνώσει απόκτηση πρόσβασης σε παιδική πορνογραφία μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών.
- 2 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «παιδική πορνογραφία» θα σημαίνει οποιοδήποτε υλικό στο οποίο απεικονίζεται παιδί να επιδίδεται σε πραγματική ή προσομοιωμένη πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα ή κάθε απεικόνιση των γεννητικών οργάνων παιδιού προς σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς.
- 3 Κάθε Μέρος διατηρεί το δικαίωμα να μην εφαρμόσει, πλήρως ή εν μέρει, την παράγραφο 1.α και ε στην παραγωγή και κατοχή πορνογραφικού υλικού:

- που αποτελείται αποκλειστικά από προσομοιωμένες αναπαραστάσεις ή ρεαλιστικές εικόνες μη υπαρκτού παιδιού,
  - που αφορά παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία που έχει οριστεί κατ' εφαρμογή του Άρθρου 18, παράγραφος 2, όπου οι εικόνες αυτές έχουν παραχθεί και κατέχονται από αυτά με τη συγκατάθεσή τους και προορίζονται αποκλειστικά για προσωπική τους χρήση.
- 4 Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να μην εφαρμόσει, πλήρως ή εν μέρει, την παράγραφο 1.στ.

Άρθρο 21 – Αδικήματα που αφορούν τη συμμετοχή ενός παιδιού σε πορνογραφικές παραστάσεις

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες σκόπιμες συμπεριφορές ποινικοποιούνται:
- α η στρατολόγηση παιδιού σε συμμετοχή σε πορνογραφικές παραστάσεις ή ο εξαναγκασμός παιδιού να συμμετέχει σε τέτοιες παραστάσεις.
  - β ο εξαναγκασμός παιδιού να συμμετέχει σε πορνογραφικές παραστάσεις ή η αποκόμιση κέρδους από τη συμμετοχή ή εκμετάλλευση παιδιού με οποιοδήποτε άλλο τρόπο για το σκοπό αυτό,
  - γ η εν γνώσει παρακολούθηση πορνογραφικών παραστάσεων που περιλαμβάνουν τη συμμετοχή παιδιών.
- 2 Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει την εφαρμογή της παραγράφου 1.γ. σε περιπτώσεις όπου τα παιδιά έχουν στρατολογηθεί ή εξαναγκαστεί σύμφωνα με την παράγραφο 1.α ή β.

Άρθρο 22 – Διαφθορά παιδιών

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ποινικοποιήσει το σκόπιμο εξαναγκασμό, για σεξουαλικούς σκοπούς, ενός παιδιού που δεν έχει φτάσει στην ηλικία που ορίζεται κατ' εφαρμογή του Άρθρου 18, παράγραφος 2, να είναι μάρτυρας σεξουαλικής κακοποίησης ή σεξουαλικών δραστηριοτήτων, ακόμη και χωρίς να συμμετέχει.

Άρθρο 23 - Άγρα παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ποινικοποιήσει τη σκόπιμη πρόταση, μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, εκ μέρους ενηλίκου να συναντήσει παιδί που δεν έχει φθάσει την ηλικία που ορίζεται κατ' εφαρμογή του Άρθρου 18, παράγραφος 2, με σκοπό τη διάπραξη εναντίον του/της ενός εκ των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 18, παράγραφος 1.α. ή το Άρθρο 20, παράγραφος 1.α., όταν η πρόταση αυτή ακολουθείται από πράξεις που οδηγούν σε μια τέτοια συνάντηση.

Άρθρο 24 – Βοήθεια ή εξώθηση και απόπειρα

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται εκ προθέσεως, τη βοήθεια ή την εξώθηση προς διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος από αυτά που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να καθιερώσει ως ποινικά αδικήματα, όταν διαπράττονται εκ προθέσεως, τις προσπάθειες διάπραξης των αδικημάτων που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
- 3 Κάθε Μέρος μπορεί να διατηρήσει το δικαίωμα να μην εφαρμόσει, πλήρως ή εν μέρει, την παράγραφο 2 σε αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 20, παράγραφος 1.β, δ, ε, και στ, Άρθρο 21, παράγραφος 1.γ, Άρθρο 22 και Άρθρο 23.

Άρθρο 25 – Δικαιοδοσία

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ορίσει τη δικαιοδοσία για οποιοδήποτε αδίκημα καθορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν το αδίκημα διαπράττεται:
  - α στην επικράτειά του ή,
  - β πάνω σε πλοίο που φέρει τη σημαία του Μέρους αυτού ή,
  - γ πάνω σε αεροπλάνο που υπόκειται στη νομοθεσία του Μέρους αυτού ή,
  - δ από έναν από τους υπηκόους του ή,
  - ε από άτομο του οποίου η συνήθης κατοικία βρίσκεται στην επικράτειά του.
- 2 Κάθε Μέρος θα προσπαθήσει να λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ορίσει τη δικαιοδοσία για οποιοδήποτε αδίκημα καθορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση στις περιπτώσεις που το αδίκημα διαπράττεται ενάντια σε έναν από τους υπηκόους του ή ένα άτομο του οποίου η συνήθης κατοικία βρίσκεται στην επικράτειά του.
- 3 Κάθε Μέρος μπορεί, τη στιγμή της υπογραφής ή όταν κατατίθεται το κείμενο της επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που θα απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι διατηρεί το δικαίωμα να μην εφαρμόσει ή να εφαρμόσει μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή καταστάσεις τους κανόνες δικαιοδοσίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1.ε του παρόντος άρθρου.
- 4 Για τη δίωξη των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με τα Άρθρα 18, 19, 20, παράγραφος 1.α. και 21 παράγραφος 1.α και β, της παρούσας Σύμβασης, κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι η δικαιοδοσία του αναφορικά με την παράγραφο 1.δ δεν υπόκειται στην προϋπόθεση ότι οι πράξεις ποινικοποιούνται στον τόπο όπου διαπράχθηκαν.
- 5 Κάθε Μέρος μπορεί, τη στιγμή της υπογραφής ή όταν κατατίθεται το κείμενο της επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που θα απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει την εφαρμογή της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, αναφορικά με τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 18, παράγραφος 1.β, δεύτερο και

τρίτο σημείο, σε περιπτώσεις όπου ο υπήκοός του έχει τη συνήθη κατοικία του/της στην επικράτειά του.

- 6 Για τη δίωξη των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με τα Άρθρα 18, 19, 20, παράγραφος 1.α και 21 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι η δικαιοδοσία του αναφορικά με τις παραγράφους 1.δ και ε δεν υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η δίωξη μπορεί να ξεκινήσει μόνο μετά την αναφορά από το θύμα ή μια καταγγελία από το Κράτος του τόπου όπου διαπράχθηκε το αδίκημα.
- 7 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να ορίσει τη δικαιοδοσία για τα αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, σε περιπτώσεις όπου ένας υποτιθέμενος δράστης βρίσκεται στην επικράτειά του και δεν θα τον ή την εκδώσει σε άλλο Μέρος, μόνο με βάση την εθνικότητά του ή της.
- 8 Όταν περισσότερα Μέρη από ένα διεκδικούν δικαιοδοσία για ένα υποτιθέμενο αδίκημα που καθορίστηκε σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, τα Μέρη που εμπλέκονται, όπου χρειάζεται, θα συνεννοούνται με σκοπό να καθορίσουν την πιο κατάλληλη δικαιοδοσία για τη δίωξη.
- 9 Χωρίς να θίγονται οι γενικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου, η παρούσα Σύμβαση δεν εξαιρεί καμία ποινική δικαιοδοσία που ασκείται από ένα Μέρος σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία.

Άρθρο 26 – Εταιρική ευθύνη

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο για ένα αδίκημα που καθορίστηκε σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, που διαπράχθηκε προς όφελός του από οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο, είτε ενεργεί ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, με βάση:
  - α την εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου,
  - β το δικαίωμα λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου,
  - γ το δικαίωμα άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
- 2 Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο στις περιπτώσεις όπου η απουσία εποπτείας ή ελέγχου από ένα φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που καθορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση προς όφελος του συγκεκριμένου νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί υπό τη δικαιοδοσία του.
- 3 Σύμφωνα με τις νομικές αρχές του Μέρους, η ευθύνη του νομικού προσώπου μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.
- 4 Μια τέτοια ευθύνη θα υφίσταται με την επιφύλαξη της ποινικής ευθύνης των φυσικών προσώπων που διέπραξαν το αδίκημα.

Άρθρο 27 – Κυρώσεις και μέτρα

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση είναι αξιόποινα με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητά τους. Οι κυρώσεις αυτές θα περιλαμβάνουν ποινές που αφορούν στέρηση ελευθερίας που μπορεί να οδηγήσει σε έκδοση.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα νομικά πρόσωπα που θα θεωρηθούν υπεύθυνα σύμφωνα με το Άρθρο 26 θα υπόκεινται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, οι οποίες θα περιλαμβάνουν χρηματικά ποινικά ή μη ποινικά πρόστιμα και μπορεί να περιλαμβάνουν άλλα μέτρα, συγκεκριμένα:
  - α αποκλεισμό από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις,
  - β προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας,
  - γ θέση υπό δικαστική εποπτεία,
  - δ δικαστική εντολή εκκαθάρισης.
- 3 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για:
  - α να προβλέψει την κατάσχεση και δήμευση:
    - αγαθών, εγγράφων και άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη αδικημάτων που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση ή για να διευκολύνουν τη διάπραξή τους,
    - προϊόντων που προέρχονται από τέτοια αδικήματα ή περιουσιακών στοιχείων αξίας αντίστοιχης προς εκείνη των εν λόγω προϊόντων,
  - β να δώσει τη δυνατότητα για προσωρινό ή μόνιμο κλείσιμο οποιασδήποτε εγκατάστασης χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος από εκείνα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων καλόπιστων τρίτων, ή να αρνηθεί στον δράστη, προσωρινά ή μόνιμα, την άσκηση της επαγγελματικής ή εθελοντικής δραστηριότητας που περιλαμβάνει επαφή με παιδιά κατά τη διάρκεια της οποίας διαπράχθηκε το αδίκημα.
- 4 Κάθε Μέρος μπορεί να υιοθετήσει άλλα μέτρα σε σχέση με τους δράστες, όπως η αφαίρεση γονικών δικαιωμάτων ή παρακολούθηση ή επιτήρηση καταδικασμένων ατόμων.
- 5 Κάθε Μέρος μπορεί να καθορίσει ότι τα προϊόντα εγκλήματος ή τα περιουσιακά στοιχεία που κατάσχονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο μπορούν να τοποθετούνται σε ειδικό ταμείο για να χρηματοδοτούν προγράμματα πρόληψης και βοήθειας για θύματα οποιουδήποτε αδικήματος από αυτά που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Αρθρο 28 – Επιβαρυντικές περιστάσεις

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι ακόλουθες συνθήκες, εφόσον δεν αποτελούν ήδη μέρος των συστατικών στοιχείων του αδικήματος, μπορούν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας, να ληφθούν υπόψη ως επιβαρυντικές περιστάσεις για τον προσδιορισμό των κυρώσεων σε σχέση με τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση:

- α το αδίκημα έβλαψε σοβαρά τη σωματική ή ψυχική υγεία του θύματος,
- β του αδικήματος προηγήθηκαν ή το αδίκημα συνοδεύτηκε από πράξεις βασανιστηρίων ή σοβαρή βία,
- γ το αδίκημα διαπράχθηκε ενάντια σε ένα ιδιαίτερα ευάλωτο θύμα,
- δ το αδίκημα διαπράχθηκε από μέλος της οικογένειας, άτομο που συζεί με το παιδί ή άτομο που έχει κάνει κατάχρηση τη εξουσίας του/της,
- ε το αδίκημα διαπράχθηκε από ορισμένα άτομα που ενήργησαν μαζί,
- στ το αδίκημα διαπράχθηκε στα πλαίσια εγκληματικής οργάνωσης,
- ζ ο δράστης είχε προηγουμένως καταδικαστεί για αδικήματα της ίδιας φύσης.

Αρθρο 29 – Προηγούμενες καταδίκες

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα που προβλέπουν την πιθανότητα να ληφθούν υπόψη οι τελικές ποινές που επιβλήθηκαν από άλλο Μέρος σε σχέση με τα αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση κατά τον προσδιορισμό των κυρώσεων.

Κεφάλαιο VII – Έρευνα, δίωξη και ποινική δικονομία**Αρθρο 30 – Αρχές**

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι έρευνες και οι ποινικές διαδικασίες διεξάγονται προς το μέγιστο όφελος και με σεβασμό στα δικαιώματα του παιδιού.
- 2 Κάθε Μέρος θα υιοθετήσει μια προστατευτική προσέγγιση έναντι των θυμάτων, διασφαλίζοντας ότι οι έρευνες και οι ποινικές διαδικασίες δεν θα επιδεινώσουν την τραυματική εμπειρία που βίωσε το παιδί και ότι η αντίδραση του ποινικού δικαίου ακολουθείται από βοήθεια, όπου χρειάζεται.
- 3 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι οι έρευνες και οι ποινικές διαδικασίες έχουν προτεραιότητα και διεξάγονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

- 4 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο δεν είναι επιζήμια για τα δικαιώματα υπεράσπισης και τις απαιτήσεις μιας δίκαιης και αμερόληπτης δίκης, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.
- 5 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής του νομοθεσίας:
  - για να διασφαλίσει μια αποτελεσματική έρευνα και δίωξη των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, επιτρέποντας, όπου ενδείκνυται, τη δυνατότητα κρυφών επιχειρήσεων.
  - για να δώσει τη δυνατότητα σε μονάδες ή ερευνητικές υπηρεσίες να αναγνωρίσουν τα θύματα των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 20, συγκεκριμένα αναλύοντας το υλικό παιδικής πορνογραφίας, όπως φωτογραφίες και οπτικοακουστικές εγγραφές που μεταδόθηκαν ή διατέθηκαν μέσω της χρήσης τεχνολογικών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Άρθρο 31 – Γενικά μέτρα προστασίας

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να προστατεύσει τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των θυμάτων, περιλαμβανομένων των ειδικών αναγκών τους ως μάρτυρες, σε όλα τα στάδια των ερευνών και των ποινικών διαδικασιών και ιδιαίτερα:
  - α ενημερώνοντάς τα για τα δικαιώματα και τις υπηρεσίες που είναι στη διάθεσή τους και, εκτός εάν δεν επιθυμούν να λάβουν τέτοιες πληροφορίες, για την παρακολούθηση που γίνεται στις καταγγελίες τους, για τις κατηγορίες, τη γενική πρόοδο της έρευνας ή των δικαστικών διαδικασιών και το ρόλο τους σε αυτές, καθώς και για το αποτέλεσμα των υποθέσεών τους,
  - β διασφαλίζοντας, τουλάχιστον σε περιπτώσεις όπου τα θύματα και οι οικογένειές τους μπορεί να διατρέχουν κίνδυνο, ότι μπορούν να ενημερωθούν, εάν χρειάζεται, όταν το άτομο που διώκεται ή έχει καταδικαστεί αφήνεται προσωρινά ή οριστικά ελεύθερο,
  - γ παρέχοντάς τους τη δυνατότητα, με τρόπο σύμφωνο με τους διαδικαστικούς κανόνες της εσωτερικής νομοθεσίας, να ακουστούν, να παρέχουν στοιχεία και να επιλέξουν τον τρόπο για να παρουσιάσουν τις απόψεις, τις ανάγκες και τις ανησυχίες τους, άμεσα ή μέσω ενδιάμεσου και να ληφθούν υπόψη,
  - δ παρέχοντάς τους κατάλληλες υπηρεσίες υποστήριξης ώστε τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους να παρορισιάζονται δεόντως και να λαμβάνονται υπόψη,
  - ε προστατεύοντας το απόρρητο, την ταυτότητα και την εικόνα τους και λαμβάνοντας μέτρα σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία για την πρόληψη της δημόσιας μετάδοσης οποιωνδήποτε πληροφοριών που μπορεί να οδηγήσουν στην αναγνώρισή τους,

- στ φροντίζοντας για την ασφάλειά τους, καθώς και για την προστασία των οικογενειών και των μαρτύρων τους για λογαριασμό τους, από εκφοβισμό, αντίποινα και επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση,
- ζ διασφαλίζοντας ότι αποφεύγεται η επικοινωνία ανάμεσα σε θύματα και δράστες εντός του δικαστηρίου και των εγκαταστάσεων του φορέα επιβολής του νόμου, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές ορίσουν διαφορετικά προς το καλύτερο συμφέρον του παιδιού ή όταν οι έρευνες ή οι δικαστικές διαδικασίες απαιτούν μια τέτοια επαφή.
- 2 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση, από τη στιγμή της πρώτης τους επαφής με τις αρμόδιες αρχές, σε πληροφορίες για τις σχετικές δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες.
  - 3 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι τα θύματα έχουν δωρεάν πρόσβαση, όταν αυτή δικαιολογείται, σε νομική συνδρομή όταν είναι δυνατό να έχουν την ιδιότητα του διαδίκου σε ποινικές διαδικασίες.
  - 4 Κάθε Μέρος θα προβλέπει για τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διορίζουν ειδικό αντιπρόσωπο για το θύμα όταν, κατά την εσωτερική νομοθεσία, αυτός ή αυτή μπορεί να έχει την ιδιότητα του διαδίκου σε ποινικές διαδικασίες και όπου οι δικαιούχοι της γονικής μέριμνας αποκλείονται από την εκπροσώπηση του παιδιού σε τέτοια διαδικασία λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του θύματος.
  - 5 Κάθε Μέρος θα προβλέπει, μέσω νομοθετικών ή άλλων μέτρων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την εσωτερική του νομοθεσία, τη δυνατότητα για ομάδες, ιδρύματα, ενώσεις ή κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς, να παρέχουν βοήθεια ή/και υποστήριξη στα θύματα με τη συγκατάθεσή τους κατά τη διάρκεια των ποινικών διαδικασιών που αφορούν τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
  - 6 Κάθε Μέρος θα διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στα θύματα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου παρέχονται με τρόπο που προσαρμόζεται στην ηλικία και την ωριμότητά τους και σε γλώσσα που μπορούν να κατανοήσουν.

Άρθρο 32 – Έναρξη των διαδικασιών

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι έρευνες ή η δίωξη των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση δεν θα εξαρτώνται από την αναφορά ή την καταγγελία που υπεβλήθη από το θύμα και οι διαδικασίες μπορεί να εξακολουθήσουν ακόμη και αν το θύμα αποσύρει τη δήλωση του ή της.

Άρθρο 33 – Χρόνος παραγραφής

Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι ο χρόνος παραγραφής για την έναρξη οποιωνδήποτε νομικών διαδικασιών αναφορικά με τα αδικήματα που καθορίζονται σύμφωνα με τα Άρθρα 18, 19, παράγραφος 1.α και β και 21, παράγραφος 1.α και β, θα συνεχίζεται για μια χρονική περίοδο που είναι επαρκής για να επιτρέπεται η αποτελεσματική κίνηση των διαδικασιών αφού το θύμα ενηλικιωθεί και είναι ανάλογη με τη βαρύτητα του εν λόγω αδικήματος.

Αρθρο 34 - Έρευνες

- 1 Κάθε Μέρος θα υιοθετήσει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να διασφαλίσει ότι τα άτομα, οι μονάδες ή οι υπηρεσίες που ευθύνονται για τις έρευνες έχουν ειδικευση στον τομέα της καταπολέμησης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών ή ότι τα άτομα αυτά εκπαιδεύονται για το σκοπό αυτό. Τέτοιες μονάδες ή υπηρεσίες θα έχουν τους κατάλληλους οικονομικούς πόρους.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι η αβεβαιότητα για την πραγματική ηλικία του θύματος δεν θα αποτρέψει την εκκίνηση των ποινικών ερευνών.

Αρθρο 35 – Συνεντεύξεις με το παιδί

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι:
  - α οι συνεντεύξεις με το παιδί γίνονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση αφού έχουν αναφερθεί τα γεγονότα στις αρμόδιες αρχές,
  - β οι συνεντεύξεις με το παιδί γίνονται, όπου είναι απαραίτητο, σε χώρο που έχει σχεδιαστεί ή προσαρμοστεί για αυτό το σκοπό,
  - γ οι συνεντεύξεις με το παιδί διεξάγονται από επαγγελματίες που έχουν εκπαιδευτεί για το σκοπό αυτό,
  - δ τα ίδια άτομα, εάν είναι δυνατό και όπου ενδείκνυται, διεξάγουν όλες τις συνεντεύξεις με το παιδί,
  - ε ο αριθμός των συνεντεύξεων είναι όσο το δυνατό πιο περιορισμένος και όσο ακριβώς χρειάζεται για το σκοπό των ποινικών διαδικασιών,
  - στ το παιδί μπορεί να συνοδεύεται από το νόμιμο αντιπρόσωπό του/της ή όπου ενδείκνυται, από κάποιον ενήλικα της επιλογής του/της, εκτός εάν υπάρχει εύλογη απόφαση για το αντίθετο σε σχέση με το άτομο αυτό.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι όλες οι συνεντεύξεις με το θύμα ή, όπου ενδείκνυται, εκείνες με ένα παιδί μάρτυρα, μπορούν να βιντεοσκοπηθούν και ότι αυτές οι βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις μπορούν να γίνουν δεκτές ως στοιχεία κατά τη διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από την εσωτερική του νομοθεσία.
- 3 Όταν η ηλικία του θύματος είναι αβέβαιη και υπάρχουν λόγοι να θεωρείται ότι το θύμα είναι ένα παιδί, τα μέτρα που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 θα εφαρμόζονται εν αναμονή της επιβεβαίωσης της ηλικίας του/της.

Αρθρο 36 – Διαδικασίες ποινικού δικαστηρίου

- 1 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα, με το δέοντα σεβασμό για τους κανόνες που διέπουν την αυτονομία των νομικών επαγγελματιών, για να

διασφαλίσει ότι παρέχεται εκπαίδευση για τα δικαιώματα των παιδιών και τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την κακοποίηση παιδιών προς όφελος όλων των ατόμων που εμπλέκονται στις διαδικασίες και συγκεκριμένα δικαστές, κατηγορούς και δικηγόρους.

- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από την εσωτερική του νομοθεσία, ότι:
  - α ο δικαστής μπορεί να δώσει εντολή η ακροαματική διαδικασία να διεξαχθεί απουσία κοινού,
  - β μπορεί να γίνει η ακρόαση του θύματος στη δικαστική αίθουσα χωρίς αυτό να είναι παρόν, κυρίως μέσω της χρήσης κατάλληλων τεχνολογιών επικοινωνίας.

Κεφάλαιο VIII – Καταγραφή και αποθήκευση δεδομένων

Άρθρο 37 – Καταγραφή και αποθήκευση εθνικών δεδομένων για καταδικασμένους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων

- 1 Για τους σκοπούς της πρόληψης και της δίωξης των αδικημάτων που καθορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να συγκεντρώσει και να αποθηκεύσει, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και άλλους κατάλληλους κανόνες και εγγυήσεις όπως περιγράφονται στην εθνική νομοθεσία, δεδομένα που σχετίζονται με την ταυτότητα και το γενετικό προφίλ (DNA) ατόμων που έχουν καταδικαστεί για αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
- 2 Κάθε Μέρος, τη στιγμή της υπογραφής ή όταν κατατίθεται το κείμενο της επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, με δήλωση που θα απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, θα αναφέρει το όνομα και τη διεύθυνση μιας μόνο εθνικής αρχής υπεύθυνης για τους σκοπούς της παραγράφου 1.
- 3 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να παραχωρηθούν στην αρμόδια αρχή ενός άλλου Μέρους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από την εσωτερική του νομοθεσία και τα σχετικά διεθνή έγγραφα.

Κεφάλαιο IX – Διεθνής συνεργασία

Άρθρο 38 – Γενικές αρχές και μέτρα για διεθνή συνεργασία

- 1 Τα Μέρη θα συνεργαστούν μεταξύ τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και μέσω της εφαρμογής των σχετικών ισχυόντων διεθνών και τοπικών κειμένων, τις διευθετήσεις που συμφωνήθηκαν με βάση την ομοιόμορφη ή αμοιβαία νομοθεσία και τους εσωτερικούς νόμους, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, με σκοπό:
  - α την πρόληψη και καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών,
  - β την προστασία και την παροχή βοήθειας στα θύματα,

- γ τις έρευνες ή διαδικασίες που αφορούν τα αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
- 2 Κάθε Μέρος θα λάβει τα απαραίτητα νομικά ή άλλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα θύματα ενός αδικήματος που έχει καθοριστεί σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση στην επικράτεια Μέρους εκτός εκείνου όπου διαμένουν μπορούν να κάνουν καταγγελία προς τις αρμόδιες αρχές του Κράτους διαμονής τους.
  - 3 Εάν ένα Μέρος, που καθιστά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών θεμάτων ή την έκδοση προϋπόθεση για την ύπαρξη μιας συνθήκης, λάβει ένα αίτημα για μια νομική συνεργασία ή έκδοση από ένα Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει τέτοια συνθήκη, μπορεί να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως νομική βάση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών θεμάτων ή την έκδοση αναφορικά με τα αδικήματα που καθορίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
  - 4 Κάθε Μέρος θα προσπαθήσει να ενσωματώσει, όπου χρειάζεται, την πρόληψη και τον αγώνα κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της κακοποίησης παιδιών σε βοηθητικά προγράμματα ανάπτυξης που παρέχονται προς όφελος τρίτων κρατών.

Κεφάλαιο X – Μηχανισμός παρακολούθησης

Άρθρο 39 – Επιτροπή των Μερών

- 1 Η Επιτροπή των Μερών θα αποτελείται από αντιπροσώπους των συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης.
- 2 Η Επιτροπή των Μερών θα συγκαλείται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η πρώτη της συνέλευση θα πραγματοποιείται εντός περιόδου ενός έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης ώστε ο δέκατος υπογράφων να την έχει κυρώσει. Επομένως, θα συναντιέται όποτε τουλάχιστον το ένα τρίτο των Μερών ή ο Γενικός Γραμματέας το ζητήσουν.
- 3 Η Επιτροπή των Μερών θα υιοθετήσει το δικό της εσωτερικό κανονισμό.

Άρθρο 40 – Άλλοι αντιπρόσωποι

- 1 Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επί Ποινικών Θεμάτων (CDPC), καθώς και άλλες σχετικές διακυβερνητικές επιτροπές του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διορίσουν η καθεμία έναν αντιπρόσωπο για την Επιτροπή των Μερών.
- 2 Η Επιτροπή των Υπουργών μπορεί να προσκαλέσει άλλους φορείς του Συμβουλίου της Ευρώπης να διορίσουν έναν αντιπρόσωπο για την Επιτροπή των Μερών αφού τη συμβουλευτούν.
- 3 Οι αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και συγκεκριμένα μη κυβερνητικοί οργανισμοί, μπορούν να εισαχθούν ως παρατηρητές στην Επιτροπή των Μερών ακολουθώντας τη διαδικασία που καθορίστηκε από σχετικούς κανόνες του Συμβουλίου της Ευρώπης.

- 4 Οι αντιπρόσωποι που διορίστηκαν σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 παραπάνω θα συμμετέχουν στις συναντήσεις της Επιτροπής των Μερών χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 41 – Εργασίες της Επιτροπής των Μερών

- 1 Η Επιτροπή των Μερών θα παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης. Ο εσωτερικός κανονισμός της Επιτροπής των Μερών θα καθορίζει τη διαδικασία για την αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης.
- 2 Η Επιτροπή των Μερών θα διευκολύνει τη συλλογή, την ανάλυση και την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρίας και καλής πρακτικής ανάμεσα στα Κράτη για να βελτιώσει τη δυνατότητά τους για την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και της κακοποίησης παιδιών.
- 3 Η Επιτροπή των Μερών επίσης, όπου ενδείκνυται:
  - α θα διευκολύνει την αποτελεσματική χρήση και εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, περιλαμβανομένου και του προσδιορισμού οποιωνδήποτε προβλημάτων και των επιδράσεων οποιασδήποτε δήλωσης ή επιφύλαξης έγινε σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
  - β θα εκφράζει άποψη για οποιοδήποτε ερώτημα αφορά την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και θα διευκολύνει την ανταλλαγή των πληροφοριών σε σημαντικές νομικές, πολιτικές ή τεχνολογικές εξελίξεις.
- 4 Η Επιτροπή των Μερών θα δέχεται βοήθεια από τη Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης για να διεξάγει τις εργασίες της σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
- 5 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επί Ποινικών Θεμάτων (CDPC) θα ενημερώνεται τακτικά σχετικά με τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Κεφάλαιο XI – Σχέση με άλλα διεθνή κείμενα

Άρθρο 42 – Σχέση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο για την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία

Η παρούσα Σύμβαση δεν θα επηρεάσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και το Προαιρετικό Πρωτόκολλό της για την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία και έχει σκοπό να ενισχύσει την προστασία που παρέχεται από αυτές και να αναπτύξει και να συμπληρώσει τα πρότυπα που περιέχονται σε αυτή.

Άρθρο 43 – Σχέση με άλλα διεθνή κείμενα

- 1 Η παρούσα Σύμβαση δεν θα επηρεάσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις άλλων διεθνών κειμένων στα οποία τα Μέρη της

παρούσας Σύμβασης είναι επίσης Μέρη ή θα γίνουν Μέρη και τα οποία περιέχουν διατάξεις για ζητήματα που ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση και που διασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία και παροχή βοήθειας σε παιδιά θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή σεξουαλικής κακοποίησης.

- 2 Τα Μέρη της Σύμβασης μπορούν να συνάψουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ τους για τα θέματα που ρυθμίζονται με την παρούσα Σύμβαση, για σκοπούς συμπλήρωσης ή ενίσχυσης των διατάξεών της ή διευκόλυνσης της εφαρμογής των αρχών που περιέχονται σε αυτή.
- 3 Τα Μέρη που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις αμοιβαίες τους σχέσεις, θα εφαρμόζουν τους κανόνες της Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως εκεί που υφίστανται κανόνες της Κοινότητας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διέπουν το συγκεκριμένο θέμα και ισχύουν για τη συγκεκριμένη περίπτωση, με την επιφύλαξη του αντικειμένου και του σκοπού της παρούσας Σύμβασης και με την επιφύλαξη της πλήρους εφαρμογής της με άλλα Μέρη.

Κεφάλαιο XII – Τροποποιήσεις της Σύμβασης

Άρθρο 44 – Τροποποιήσεις

- 1 Οποιαδήποτε πρόταση για τροποποίηση της παρούσας Σύμβασης παρουσιαστεί από ένα Μέρος θα κοινοποιηθεί στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης και θα προωθηθεί από εκείνη ή εκείνον στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε όλους τους υπογράφοντες, όλα τα Κράτη Μέρη, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όσα Κράτη κλήθηκαν να υπογράψουν την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 45, παράγραφος 1 και όσα Κράτη κλήθηκαν να προσχωρήσουν στην παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 46, παράγραφος 1.
- 2 Οποιαδήποτε τροποποίηση προτείνεται από ένα Μέρος θα μεταβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή επί Ποινικών Θεμάτων (CDPC), που θα υποβάλλει στην Επιτροπή των Υπουργών την άποψή της για αυτή την προτεινόμενη τροποποίηση.
- 3 Η Επιτροπή των Υπουργών θα μελετήσει την προτεινόμενη τροποποίηση και την άποψη που υποβλήθηκε από την CDPC και, ύστερα από διαβούλευση με τα τρίτα Κράτη Μέρη της παρούσας Σύμβασης μπορεί να υιοθετεί την τροποποίηση.
- 4 Το κείμενο οποιασδήποτε τροποποίησης που υιοθετείται από την Επιτροπή των Υπουργών σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου θα προωθηθεί στα Μέρη για αποδοχή.
- 5 Οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου ενός μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία όλα τα Μέρη έχουν ενημερώσει το Γενικό Γραμματέα ότι την έχουν αποδεχτεί.

Κεφάλαιο XIII – Τελικές ρήτρες

Άρθρο 45 – Υπογραφή και έναρξη ισχύος

- 1 Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα τρίτα κράτη που έχουν συμμετάσχει στην ανάπτυξή της καθώς και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

- 2 Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα κείμενα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- 3 Η παρούσα Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία που οι 5 υπογράφωντες, περιλαμβανομένων τουλάχιστον 3 κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχουν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευτούν από τη Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.
- 4 Σε σχέση με οποιοδήποτε Κράτος αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, που ακολούθως εκφράζει τη συγκατάθεσή της να δεσμευτεί από αυτή, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του κειμένου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισής της.

Άρθρο 46 – Προσχώρηση στη Σύμβαση

- 1 Αφού τεθεί σε ισχύ η παρούσα Σύμβαση, η Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί, μετά από διαβούλευση με τα Μέρη της παρούσας Σύμβασης και λήψη της ομόφωνης συγκατάθεσής τους, να καλέσει οποιοδήποτε κράτος δεν είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, που δεν συμμετείχε στην ανάπτυξη της Σύμβασης, να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση με απόφαση που θα ληφθεί από την πλειοψηφία που προβλέπεται στο Άρθρο 20.δ του καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης και με ομόφωνη ψήφο των αντιπροσώπων των Μερών της Σύμβασης που δικαιούνται να μετέχουν των συνεδριάσεων της Επιτροπής Υπουργών.
- 2 Αναφορικά με οποιοδήποτε Κράτος σε προσχώρηση, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του κειμένου προσχώρησης στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 47 – Εδαφική εφαρμογή

- 1 Οποιοδήποτε Κράτος ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μπορεί, τη στιγμή της υπογραφής ή κατά την κατάθεση του κειμένου για επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση, να καθορίσει την επικράτεια ή τις επικράτειες όπου θα ισχύει η παρούσα Σύμβαση.
- 2 Κάθε Μέρος μπορεί, σε οποιαδήποτε αργότερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης σε οποιαδήποτε άλλη επικράτεια ορίζεται στη δήλωση και για της οποίας τις διεθνείς σχέσεις είναι υπεύθυνο ή για λογαριασμό της οποίας έχει εξουσιοδοτηθεί να δεσμευτεί. Αναφορικά με μια τέτοια επικράτεια, η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης αυτής από το Γενικό Γραμματέα.
- 3 Οποιαδήποτε δήλωση γίνει σύμφωνα με τις δύο παραπάνω παραγράφους μπορεί, σε σχέση με οποιαδήποτε επικράτεια προσδιορίζεται σε μια τέτοια δήλωση, να ανακληθεί με ειδοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης αυτής από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 48 – Επιφυλάξεις

Καμία επιφύλαξη δεν μπορεί να υπάρξει σχετικά με οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας Σύμβασης, με την εξαίρεση των επιφυλάξεων που έχουν σαφώς καθοριστεί. Οποιαδήποτε επιφύλαξη μπορεί να αποσυρθεί οποιαδήποτε στιγμή.

Άρθρο 49 – Καταγγελία

- 1 Οποιοδήποτε Μέρος μπορεί, οποιαδήποτε στιγμή, να καταγγείλει της παρούσα Σύμβαση μέσω μιας δήλωσης που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- 2 Η καταγγελία αυτή θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί τη λήξη της περιόδου τριών μηνών μετά την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 50 – Ειδοποίηση

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα ειδοποιήσει τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, όλα τα υπογράφοντα Κράτη, όλα τα Κράτη Μέλη, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όλα τα Κράτη που έχουν προσκληθεί να υπογράψουν την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 45 και κάθε Κράτος που έχει προσκληθεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 46 για:

- α οποιαδήποτε υπογραφή,
- β την κατάθεση οποιουδήποτε κειμένου για επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση,
- γ οποιαδήποτε ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα Άρθρα 45 και 46,
- δ οποιαδήποτε τροποποίηση υιοθετήθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 44 και την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η τροποποίηση αυτή,
- ε οποιαδήποτε επιφύλαξη προκύπτει σύμφωνα με το Άρθρο 48,
- στ οποιαδήποτε καταγγελία γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 49,
- ζ οποιαδήποτε άλλη πράξη, ειδοποίηση ή επικοινωνία σχετίζεται με την παρούσα Σύμβαση.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι υπογράφωντες όντας δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Συντάχθηκε στο Lanzarote, σήμερα 25 Οκτωβρίου 2007, στα Αγγλικά και τα Γαλλικά, με τα δύο κείμενα να είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα αντίτυπο το οποίο θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα αποστείλει επικυρωμένα αντίγραφα σε κάθε κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, στα τρίτα κράτη που συμμετείχαν στην εκπόνηση της παρούσας Σύμβασης, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και σε οποιοδήποτε Κράτος κλήθηκε να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση.